

N:o 230.

Af herr **O. Walter**, om ändrad lydelse af 60, 65 och 75 §§ riksdagsordningen.

Under flera riksdagar efter den nuvarande representationsordningens införande hafva motioner om användandet af öppen omröstning i Riksdagens kamrar afgifvits, men tyvärr alltid hafva förslagen i nämnda syfte afstyrkts af konstitutionsutskottet, hvarefter kamrarna i enlighet dermed afslagit den ifrågasatta grundlagsändringen. Ehuru visserligen sålunda reformförslaget ännu ej lyckats tillvinna sig Riksdagens bifall, måste dock medgifvas, att frågans innebörd är af så stor och viktig principiell betydelse, att den förr eller senare måste gå en tillfredsställande lösning till mötes.

I anledning af sakens flerfaldiga behandling i Riksdagen har gifvetvis den derom förda diskussionen blifvit så uttömmande, att föga nytt till hvad som redan andragits till stöd för motionen nu finnes att tillägga.

Emellertid tager jag mig friheten att åberopa de märkliga ord, som den bortgångne representanten i Riksdagens Andra Kammare, landshöfdingen O. R. Themptander, fälde vid frågans behandling i kammaren vid 1895 års riksdag. Ur nämnda yttrande tillåter jag mig sålunda att göra följande utdrag:

Det är ej allenast ur rent teoretisk synpunkt, som detta förslag kan ega fördelar, utan det har efter min tanke öfvervägande praktiska fördelar. Valmännen lära dock numera i regeln hafva det anspråket, att de vilja veta, hvar deras representant står i mera hufvudsakliga och viktiga frågor. Efter min tanke är det ingalunda i strid med riksdagsordningen, att man vid riksdagsmannaval så förfar, att man vet hvad för folk man väljer. Det är ock därför, att jag anser den öppna omröstningen vara ett så godt samband mellan representanten och hans valmän, som jag håller före, att densamma

Bih. till Riksd. Prot. 1899. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 55 Häft. (N:is 230, 231).

eger en synnerligen stor vigt. För min del får jag säga, att om en person tillhört Riksdagen och deltagit i öppna voteringar, ega hans valmän bra mycket bättre tillfälle att bestämma sitt omdöme om hans verksamhet, än de få genom mer eller mindre sväfvande programtal vid valmöten.

Den öppna omröstningen erbjuder den enklaste utväg att uttala den mening, man hyser, och just derigenom skulle den säkerligen och i många fall vara ett sätt att högst betydligt förkorta debatterna. De öppna omröstningarna medföra en annan praktisk fördel, nemligen att de i väsentlig mån minska besväret och tidsutdräkten med dessa slutna voteringar, som nu ega rum. Först och främst går hvarje votering, som är öppen, hastigare än en sluten, emedan uppräknandet af rösterna sker samtidigt med namnuppropet. Man behöfver ej offra tid med öppnandet och uppräknandet af röstsedlarne. Men äfven ur annan synpunkt eger den öppna omröstningen ett företräde, det nemligen, att frågorna afgöras med en skyndsamhet, som förvånar den, hvilken är van vid våra förhållanden.

Den öppna omröstningen befriar oss från de synnerligen obehagliga voteringarna om kontraposition.

Under erinran derom, att den öppna omröstningen är antagen i de flesta främmande länders representationer, nemligen i Norge, Danmark, England, Frankrike, Tyskland, Belgien, Nederlanden, Österrike, Ungarn, Schweiz, Italien och Förenta staterna, får jag då äfven tillägga, att den äfven finnes införd hos oss, fastän på ett inskränkta område, nemligen inom den kommunala förvaltningens beslutande församlingar. Densammes praktiska realiserbarhet häfdas ju bäst deraf, att den ej utbyttts mot den slutna voteringen.

Att öppet och frimodigt uttala en åsigt, som grundar sig på ärlig öfvertygelse, är och förblifver ju en hederssak för hvarje redbart tänkande man.

Inom Riksdagen måste ju hvarje talare ovilkorligen underkasta sig, att hans yttranden blifva föremål för offentliggörande. Huru sålunda förklara det förhållandet, att den uttalade åsigten skall offentliggöras, men resultatet deraf, sådant det praktiskt utmynnar och realiseras genom beslutet och hvilket tager sitt uttryck i voteringen, skall hemlighållas. Härutinnan synes mig en afsevärd logisk inkonsequens förefinnas.

På grund af hvad som sålunda framhållits till förmån för denna viktiga principfråga, vågar jag sålunda hemställa,

att Riksdagen måtte såsom hvilande till vidare grundlagsenlig behandling antaga följande förslag till ändrad lydelse af §§ 60, 65 och 75 riksdagsordningen.

§ 60.

När ärende — — — derom tillåtes. Omröstning skall ske öppet och medelst namnupprop. Befinnes i mål, der blott enkel pluralitet erfordras, de afgifna rösterna lika delade, nedlägge talmannen i en dertill afsedd rösturna en ja-sedel och en nej-sedel, båda lika samt hvar för sig slutna och hoprullade, och afgöres då omröstningens utgång genom den sedel, som en af kammarens ledamöter på anmodan af talmannen ur rösturnan upptager.

§ 65.

När i fråga — — — Riksdagens beslut. Om vid sammanräkning af de afgifna rösterna dessa befinnas lika delade, nedlägge Andra Kammarens talman i en dertill afsedd rösturna en ja-sedel och en nej-sedel, båda lika samt hvar för sig slutna och hoprullade, och afgöres då omröstningens utgång genom den sedel, som en af Andra Kammarens ledamöter på anmodan af talmannen ur rösturnan upptager.

§ 75.

Vid alla val, hvilka alltid skola ske med slutna sedlar, iakttages — — — erfordras.

Stockholm den 28 februari 1899.

O. Walter.

I motionen instämma:

Edvard Wavrinsky.

Lars Eriksson.